

انديشگده نظام مسائل حکمرانی کشور

گزارش ارزیابی

سنجش ملی اعتماد و ارزیابی عمومی از تصمیم آتش بس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شناسنامه:

- عنوان: سنجش ملی اعتماد و ارزیابی عمومی از تصمیم آتش بس
- گروه: رصد خانه حکمرانی ایران (مرکز داده پردازی)
- ناظر: محمود نظرنیا
- نوع سند: ارزیابی - پیمایش ملی
- ویراستار: فاطمه فدایی
- شماره مسلسل: ۱۴۰۵۱۱۷۲
- تاریخ انتشار: فروردین ۱۴۰۵

www.andishkademasaer.ir

andishkademasaer

info@andishkademasaer.ir

andishkademasaer

۰۹۹۰۰۲۵۷۹۲۴

andishkademasaer

هرگونه بهره برداری صرفاً با ذکر منبع مجاز است

معرفی اندیشکده:

اندیشکده نظام مسائل حکمرانی کشور با هدف اثربخشی برای شناخت، تبیین و حل مسائل کلان حکمرانی کشور و به منظور شناسایی و اولویت بخشی به احصاء ظرفیت‌ها و حل موانع پیش‌روی آینده کشور و اصلاح ساختار نظام تصمیم‌گیری و حکمرانی با تکیه بر ظرفیت جامعه علمی و پژوهشی کشور در سال ۱۴۰۱ تشکیل شده است.

انجام تحقیقات علمی و کاربردی در خصوص نظام مسائل حکمرانی و اصلاح ساختارهای تصمیم‌گیری و اداری کشور و ارایه راهکارهای اجرایی و علمی به مسئولان اجرایی در کشور، احصاء ظرفیت‌های مغفول مانده کشور در گام اول انقلاب و تهیه پیوست‌های علمی جهت فعال نمودن آن‌ها در گام دوم انقلاب و همچنین حمایت و بهره‌مندی از تولیدات و خلق پژوهش‌های کاربردی در راستای مسائل کلان حکمرانی کشور و تشکیل هسته‌های علمی، نشست‌ها و میزهای تخصصی در راستای حل مسائل حکمرانی و ابرچالش‌های ملی و همچنین چاپ و انتشار دستاوردهای تولیدی اندیشکده در قالب گزارشات سیاستی، پژوهشی، ارزیابی و کتاب از جمله اقدامات اندیشکده نظام مسائل حکمرانی کشور می‌باشد.

معرفی رصد خانه:

رصدخانه حکمرانی ایران، نهادی پژوهشی، تحلیلی و راهبردی است که با هدف رصد، پایش و ارزیابی شاخص‌ها و سیاست‌های حکمرانی در کشور فعالیت می‌نماید، رصدخانه با بهره‌گیری از رویکردی داده‌محور و شواهدمحور، به رصد مستمر وضعیت حکمرانی در ابعاد مختلف حکمرانی اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و... می‌پردازد و با تولید دانش، ارائه راهکارهای اجرایی، در جهت ارتقای کیفیت حکمرانی و بهبود عملکرد نهادهای عمومی نقش‌آفرینی می‌کند. تولید گزارشات سیاستی، راهبردی، رصدی و همچنین تولید و انتشارات کتاب و داده‌های کاربردی بخش دیگری از اقدامات رصدخانه حکمرانی ایران می‌باشد.

فهرست

- معرفی نظر سنجی ۱
- چکیده سیاستی ۲
- فصل اول کلیات سنجش ملی ۵
- فصل دوم اعتماد و مشروعیت تصمیم‌گیری ۱۱
- فصل سوم شفافیت و اطلاع رسانی ۱۷
- فصل چهارم کارآمدی در مدیریت بحران ۲۳
- فصل پنجم امنیت ملی و بازدارندگی ۲۹
- فصل ششم پاسخگویی و مسئولیت‌پذیری ۳۵
- نتیجه‌گیری ۴۰
- پیوست ۴۲

معرفی نظر سنجی:

این پیمایش ملی با هدف بررسی سطح اعتماد عمومی و ارزیابی نگرش شهروندان نسبت به یکی از تصمیم‌های مهم ملی در حوزه حکمرانی انجام شده است. طراحی و اجرای این پیمایش توسط «اندیشکده نظام مسائل حکمرانی کشور گروه رصدخانه حکمرانی ایران» انجام شده و مبتنی بر چارچوب شاخص‌های حکمرانی عمومی است.

در این ارزیابی، تلاش شده است تصویری روشن، نظام‌مند و مبتنی بر داده از برداشت‌ها، احساسات، نگرش‌ها و سطح همراهی افکار عمومی نسبت به تصمیم اتخاذشده در زمینه آتش بس ارائه شود. سنجش حاضر با رویکردی علمی، بی‌طرف و مبتنی بر ابزار استاندارد پرسشنامه آنلاین و با جامعه آماری ۱۷۰۰ نفره از ۲۷ استان کشور در تاریخ ۱۴۰۵/۱/۱۹ لغایت ۱۴۰۵/۱/۲۴ به مدت ۶ روز انجام شده و داده‌ها از جامعه‌ای متنوع ثبت گردیده است، در این پیمایش از نرم افزارهای Excel و Spss جهت تحلیل و داده پردازی استفاده شده است.

هدف این پیمایش، کمک به فهم دقیق‌تر میزان اعتماد عمومی، نحوه درک مردم از فرآیند تصمیم‌گیری و سنجش همسویی برداشت‌های اجتماعی با روندهای اعلام‌شده در سطح ملی است. یافته‌های این مطالعه می‌تواند برای نهادهای حکمرانی، مراکز تصمیم‌سازی و پژوهشگران حوزه سیاست‌گذاری عمومی مفید باشد و زمینه‌ای برای بهبود شفافیت، پاسخگویی و ارتباط با افکار عمومی را فراهم نماید.

اندیشکده نظام مسائل حکمرانی کشور
رصدخانه حکمرانی ایران

چکیده سیاستی:

بر اساس داده‌های به‌دست‌آمده از سنجش ملی اعتماد و ارزیابی عمومی از تصمیم‌آتش بس، نتایج در پنج بعد اصلی به شرح زیر مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است:

۱. اعتماد و مشروعیت تصمیم‌گیری:

در این بخش، ۵۰/۷ درصد از پاسخ‌دهندگان اعلام کرده‌اند که به فرآیند تصمیم‌گیری و تصمیم‌گیران اعتماد دارند، اما در مقابل ۳۴/۷ درصد نظر منفی داشته و تصمیمات اتخاذشده را قابل قبول ندانسته‌اند.

۲. شفافیت و اطلاع‌رسانی:

در این بخش یافته‌ها نشان می‌دهد که ۳۶/۵ درصد از شرکت‌کنندگان، سطح اطلاع‌رسانی مربوط به تصمیمات و اقدامات انجام‌شده در زمینه آتش بس و مفاد آن را مناسب ارزیابی کرده‌اند، اما در مقابل، ۵۰/۵ درصد بیان کرده‌اند که اطلاع‌رسانی صورت‌گرفته را ناکافی می‌دانند.

۳. کارآمدی در مدیریت وضعیت‌های بحرانی:

در بعد کارآمدی، ۳۹/۳ درصد پاسخ‌دهندگان عملکرد نهادهای مسئول را کارآمد ارزیابی کرده‌اند. در مقابل، ۴۱/۵ درصد معتقد بوده‌اند که عملکرد دستگاه‌ها در بخش‌های مختلف رضایت‌بخش نبوده است.

۴. امنیت ملی و بازدارندگی:

در این حوزه، بخش قابل توجهی از شرکت‌کنندگان یعنی حدود ۷۷/۲ درصد با گزینه آتش بس موافق نبودند و ترجیح داده‌اند تا بازدارندگی دفاعی از طریق نیروهای مسلح در دستور کار باشد. در مقابل، ۱۴/۷ درصد گزینه آتش بس را برای حفظ امنیت ملی کشور و رفع تنش‌ها مناسب دیده‌اند.

۵. پاسخگویی و مسئولیت‌پذیری:

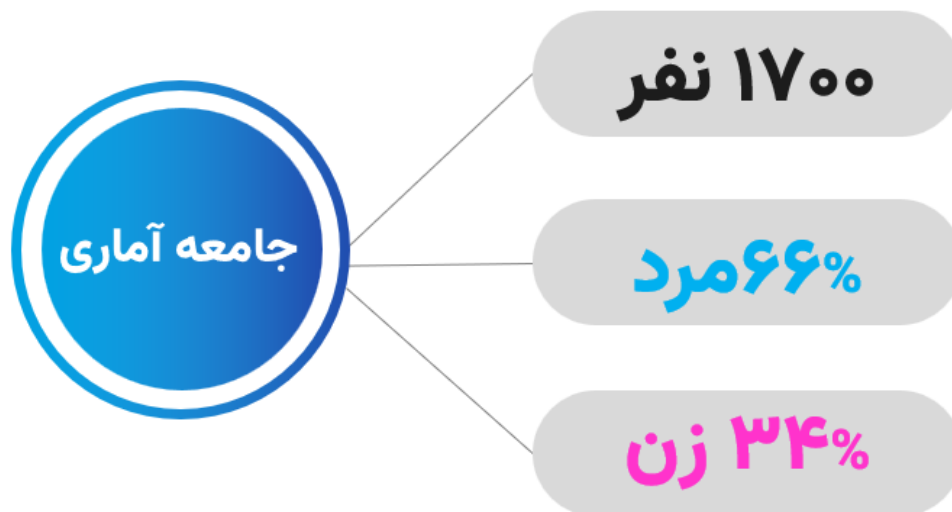
در این بعد، یافته‌ها نشان می‌دهد تنها ۱۸/۵ درصد از پاسخ‌دهندگان ارزیابی مثبتی از میزان پاسخگویی مقامات داشته‌اند. در مقابل، ۷۳/۷ درصد خواستار تقویت پاسخگویی و شفافیت در قبال تصمیمات و اقدامات اتخاذشده بوده‌اند و معتقد اند مقامات کشور باید پاسخگوی عملکرد و تصمیمات خود باشند.

این نتایج تصویری کلی از ارزیابی شهروندان نسبت به ابعاد مختلف حکمرانی جنگ ارائه می‌دهد و می‌تواند مبنایی برای تحلیل، بازنگری و بهبود سیاست‌ها و فرآیندهای مرتبط قرار گیرد.

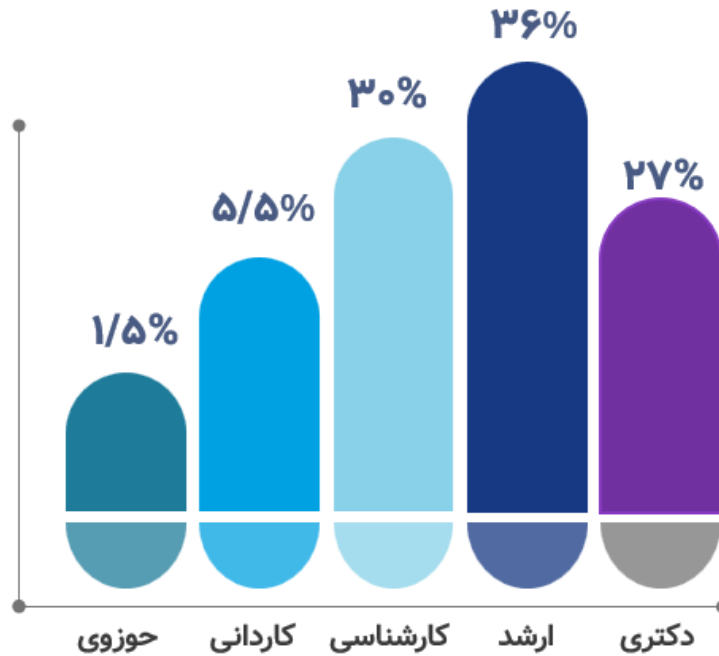
فصل اول

کلیات سنجش ملی

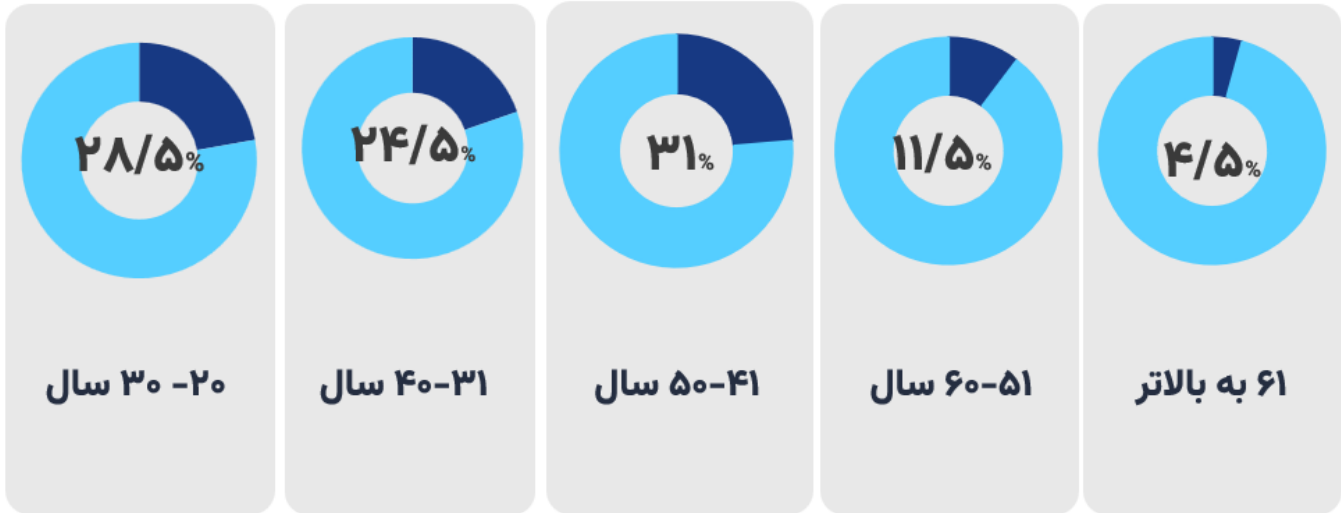
وضعیت مشارکت کنندگان؛

تحصیلات مشارکت کنندگان؛

تفکیک سنی مشارکت کنندگان؛

وضعیت مشارکت استان ها؛

۷	کرمانشاه	۵۶	مرکزی	۲۵	اردبیل
۶	لرستان	۷	آذربایجان شرقی	۹۲	خراسان رضوی
۶	هرمزگان	۶	آذربایجان غربی	۶۷	گیلان
۳۱	خوزستان	۲۶	بوشهر	۸۰	اصفهان
۸	زنجان	۸۷۹	تهران	۵۱	البرز
۴۸	سمنان	۴	چهارمحال و بختیاری	۱۵	ایلام
۵	سیستان و بلوچستان	۵	خراسان جنوبی	۲۰	قزوین
۲۸	فارس	۱۲	خراسان شمالی	۱۶	کرمان
۱۳۴	مازندران	۹	گلستان	۵۷	قم

فصل دوم

اعتماد و مشروعیت تصمیم‌گیری

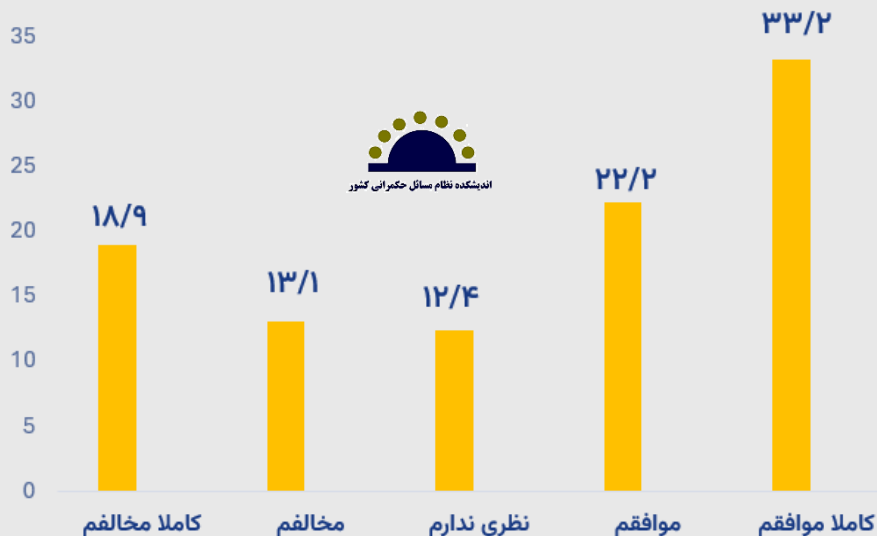
تصمیم مسئولان کشور برای پذیرش آتش بس در راستای منافع ملی بوده است؟

۳۲٪

مخالفت

۵۵/۴٪

موافقت

میزان رضایت مردم از تصمیمات مسئولان کشور در خصوص منافع ملی

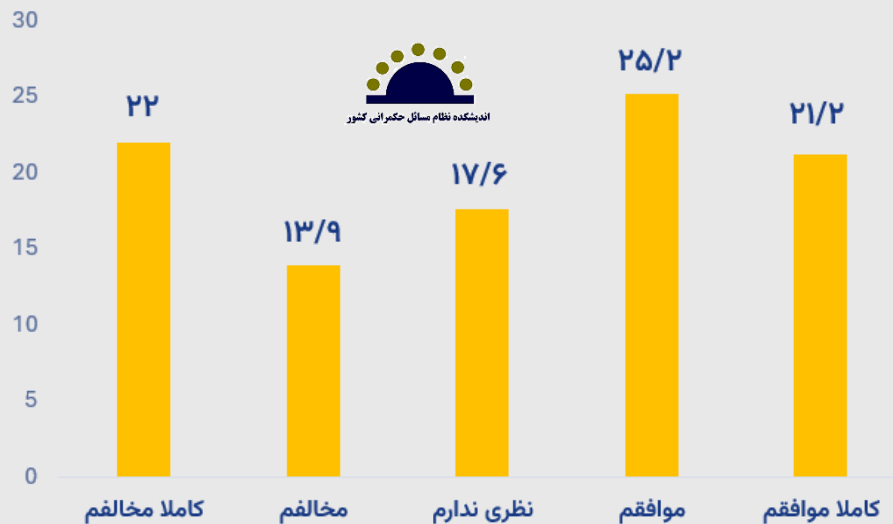
به تصمیم‌گیران کشور در مدیریت این بحران اعتماد داریم؟

۳۵/۹%

مخالفت

۴۶/۴%

موافقت

میزان رضایت مردم از تصمیمات مسئولان کشور در زمینه مدیریت بحران آتش بس

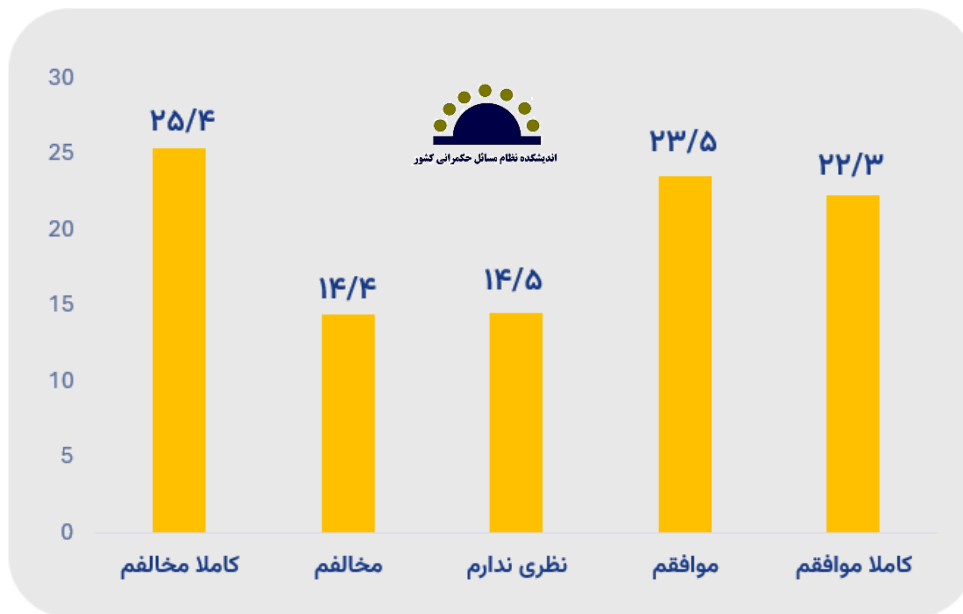
احساس می‌کنم در چنین تصمیمات مهمی منافع مردم در نظر گرفته می‌شود؟

۳۹/۸%

مخالفت

۴۵/۸%

موافقت

میزان رضایت مردم از تصمیمات مسئولان در خصوص منافع آنان

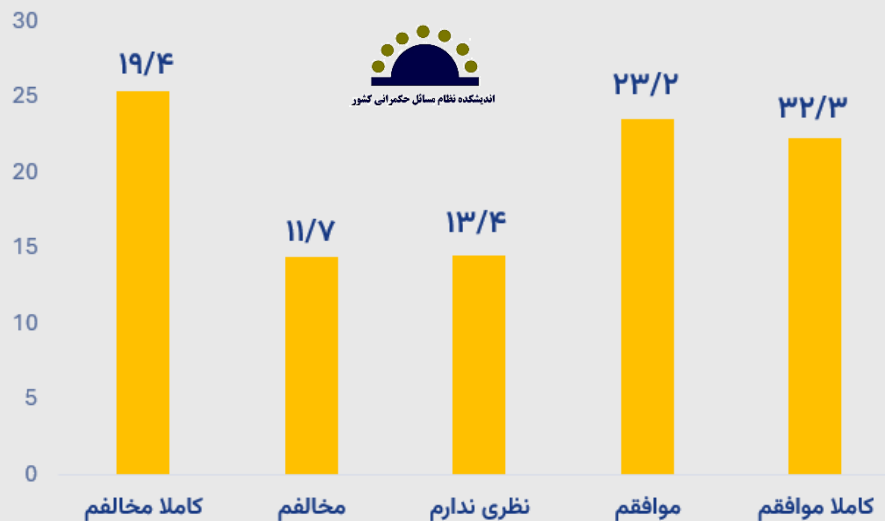
تصمیم مربوط به آتش‌بس با در نظر گرفتن شرایط واقعی کشور اتخاذ شده است؟

۳۱/۱%

مخالفت

۵۵/۴%

موافقت

میزان رضایت مردم از تصمیمات مسئولان بر اساس شرایط کشور

فصل سوم

شفافیت و اطلاع رسانی

مسئولان اطلاعات کافی درباره شرایط و مفاد آتش بس ارائه داده‌اند؟

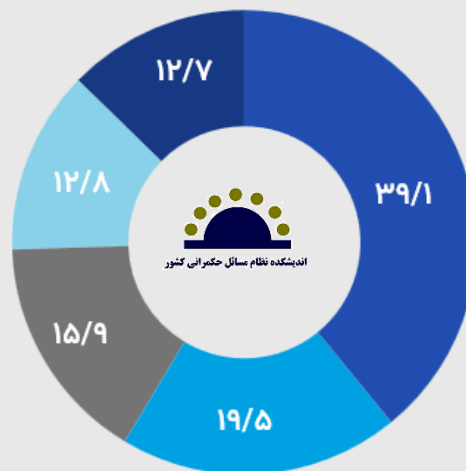
۵۸/۶%

مخالفت

۲۸/۶%

موافقت

کاملاً موافقم ■ موافقم ■ نظری ندارم ■ مخالفم ■ کاملاً مخالفم

میزان رضایت مردم از ارائه اطلاعات در خصوص مفاد آتش بس

روند اطلاع رسانی درباره این موضوع شفاف بوده است؟

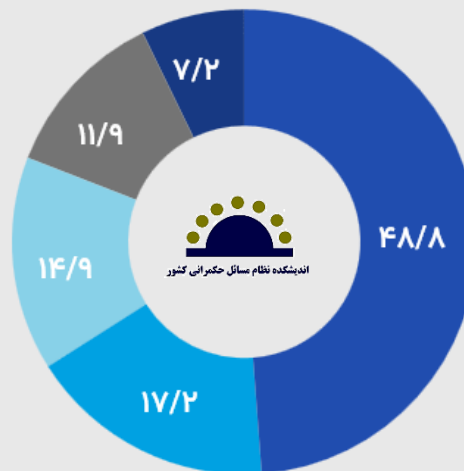
۶۶%

مخالفت

۱۹/۱%

موافقت

کاملاً موافقم ■ موافقم ■ نظری ندارم ■ مخالفم ■ کاملاً مخالفم

میزان رضایت مردم از اطلاع رسانی در خصوص آتش بس

رسانه‌ها توانسته‌اند تصویر روشنی از شرایط آتش‌بس ارائه دهند؟

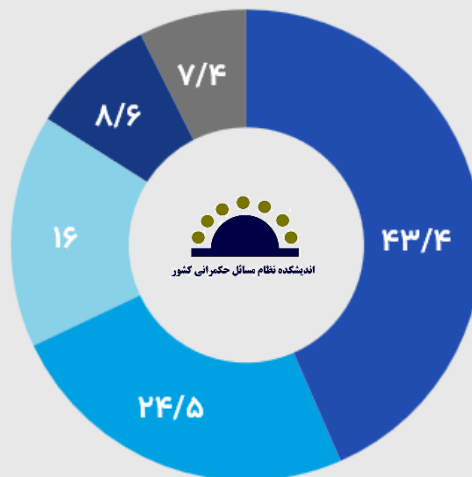
۶۷/۹%

مخالفت

۱۶%

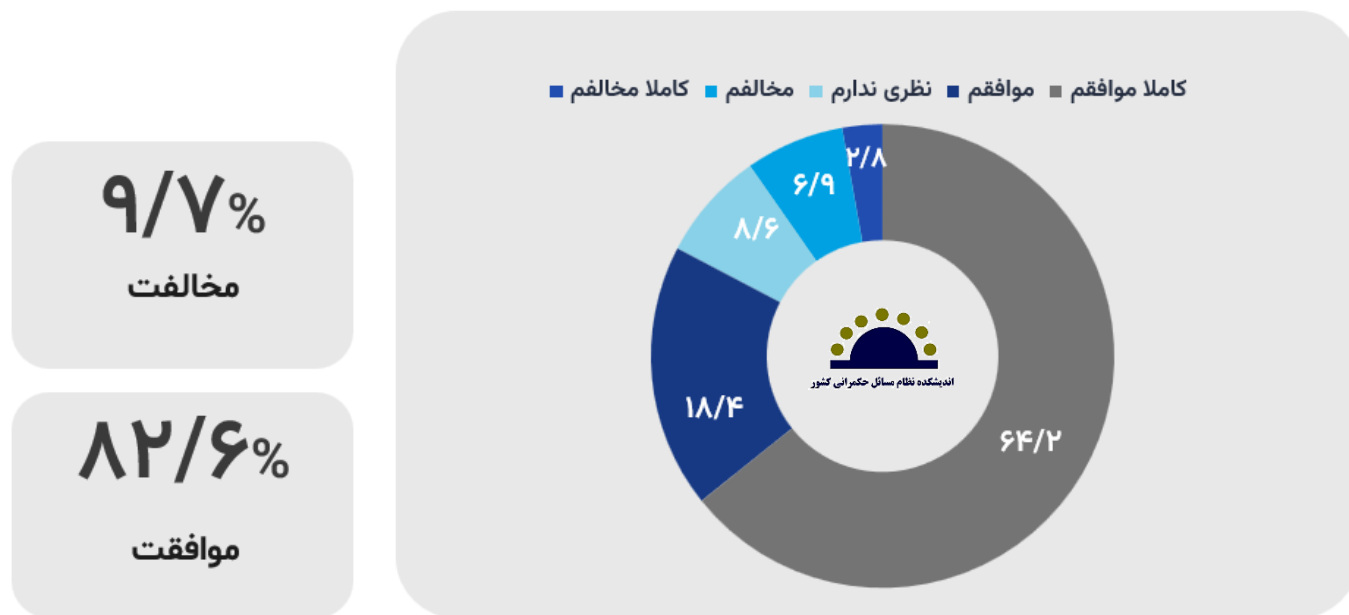
موافقت

کاملاً موافقم ■ موافقم ■ نظری ندارم ■ مخالفم ■ کاملاً مخالفم

میزان رضایت مردم از عملکرد رسانه‌ها در خصوص آتش‌بس

مردم حق دارند از جزئیات تصمیمات مهم سیاست خارجی مطلع باشند؟

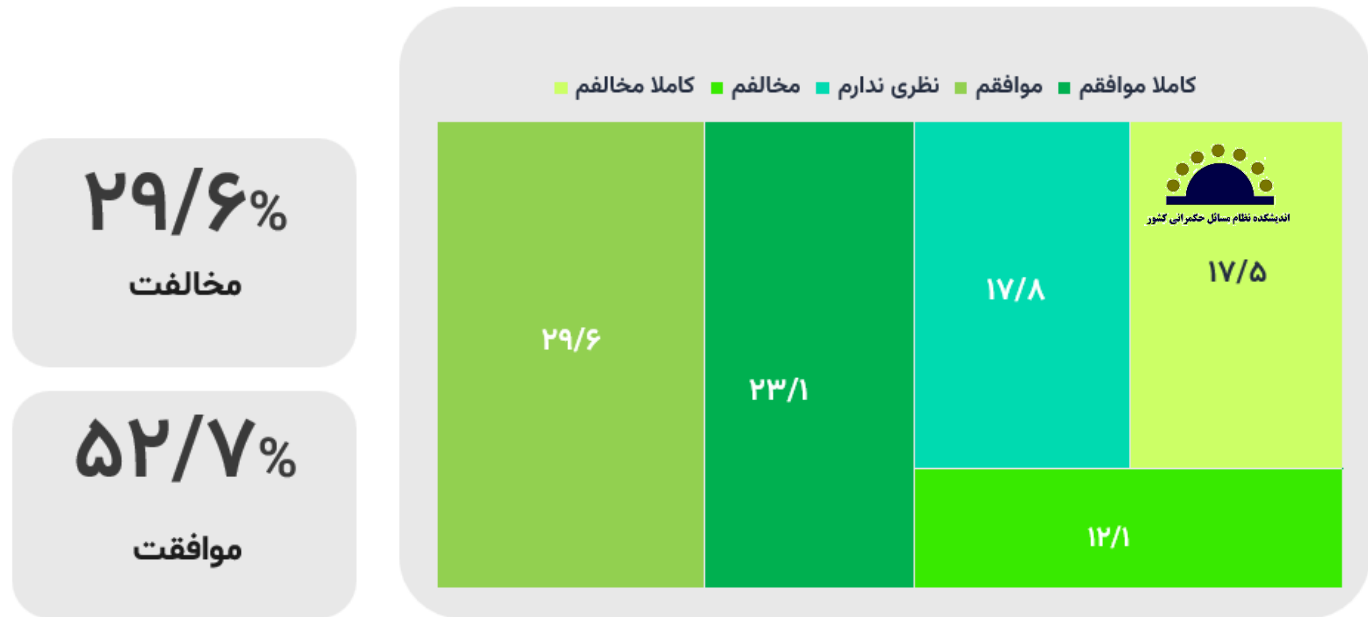

انتظارات مردم از مسئولان در خصوص تصمیمات سیاست خارجی

فصل چهارم

کارآمدی در مدیریت بحران

مسئولان کشور در مدیریت تنش‌های اخیر عملکرد مناسبی داشته‌اند؟

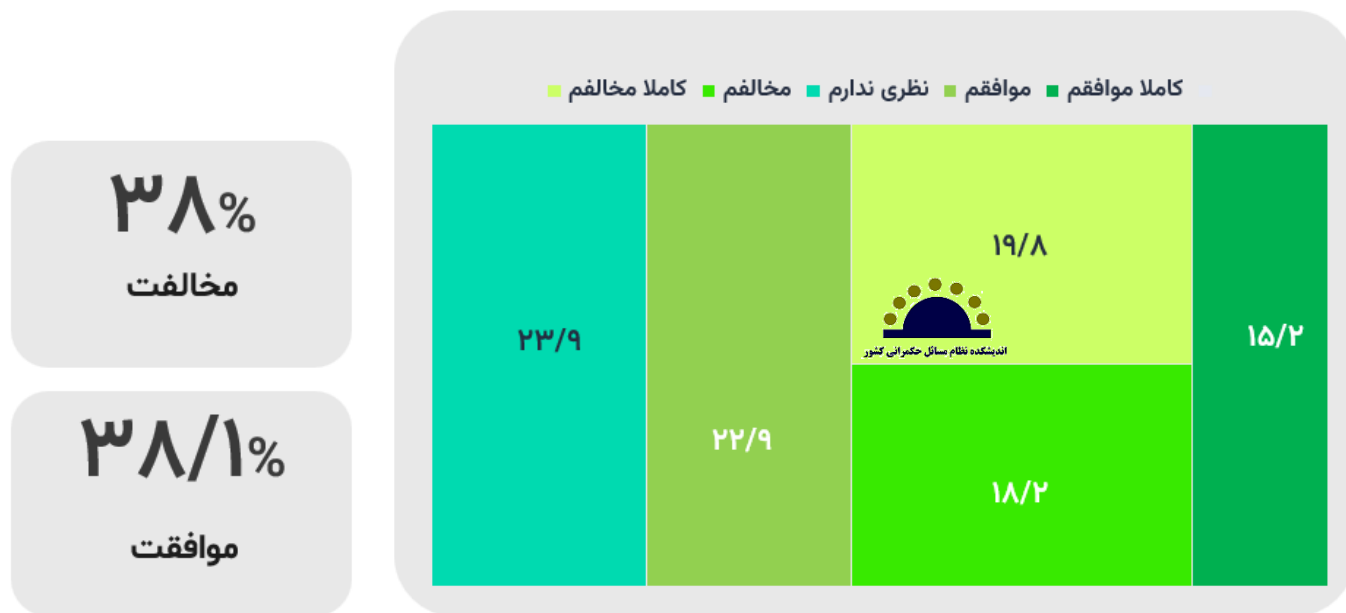
رضایت مردم از عملکرد مسئولان در مدیریت جنگ

پذیرش آتش بس می‌تواند به کاهش تنش و درگیری کمک کند؟

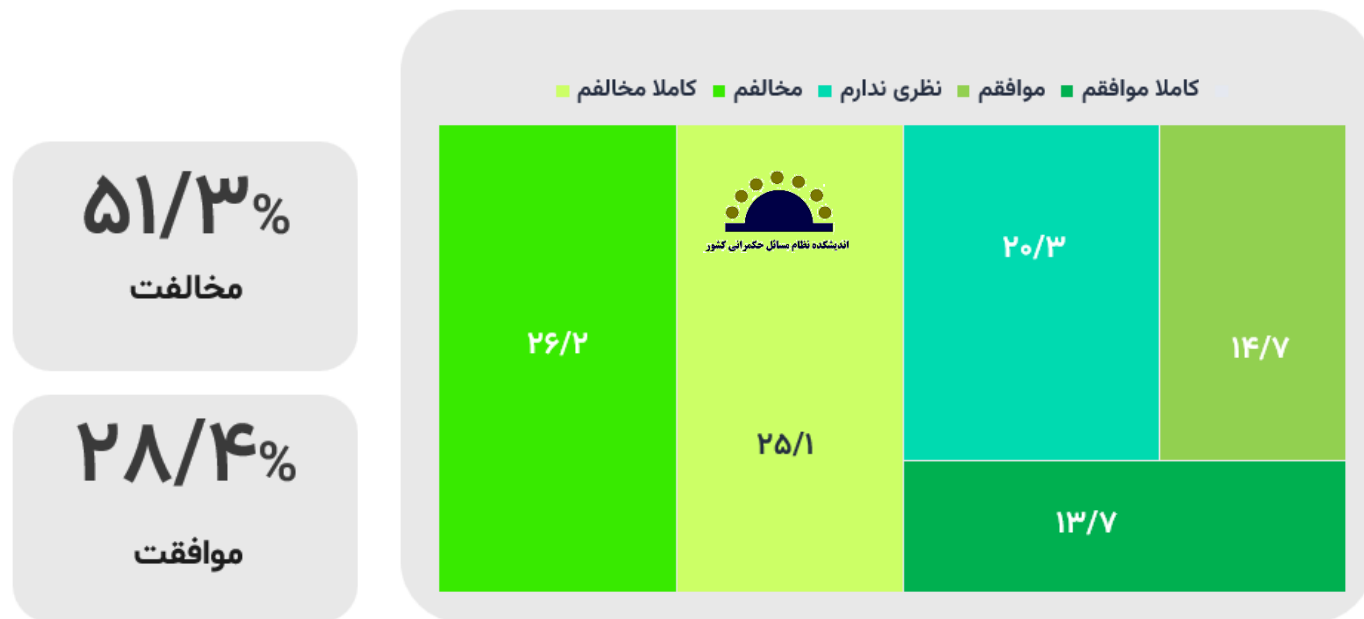
نظر مردم در خصوص مدیریت تنش و درگیری از طریق آتش بس

دستگاه‌های تصمیم‌گیر کشور در مواجهه با بحران‌های بین‌المللی هماهنگ عمل می‌کنند؟

وضعیت هماهنگی دستگاه‌های تصمیم‌گیر در زمینه بحران‌های بین‌المللی

تصمیمات سیاست خارجی کشور به طور کلی کارآمد و مبتنی بر تحلیل واقع‌بینانه است؟

وضعیت تصمیمات سیاست خارجی بر اساس کارآمدی و واقعیت

فصل پنجم

امنیت ملی و بازدارندگی

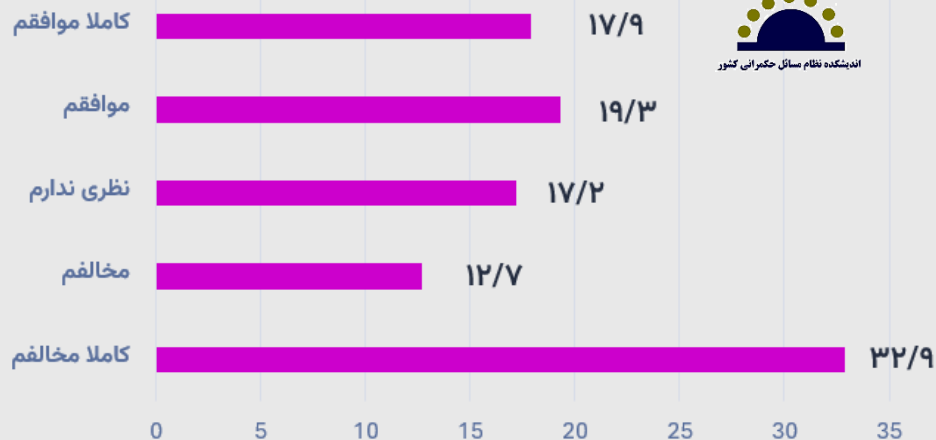
آتش بس به تقویت امنیت ملی کشور کمک می‌کند؟

۴۵/۶%

مخالفت

۳۷/۲%

موافقت

وضعیت امنیت ملی پس از آتش بس

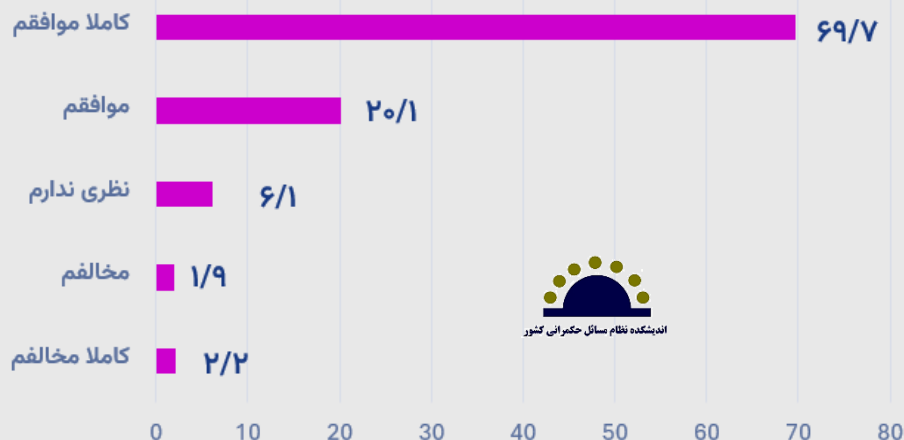
نقض آتش بس توسط طرف های دیگر می تواند اعتماد به توافق را کاهش دهد؟

۴/۱%

مخالفت

۸۹/۸%

موافقت

وضعیت اعتماد به توافق پس از نقض آتش بس

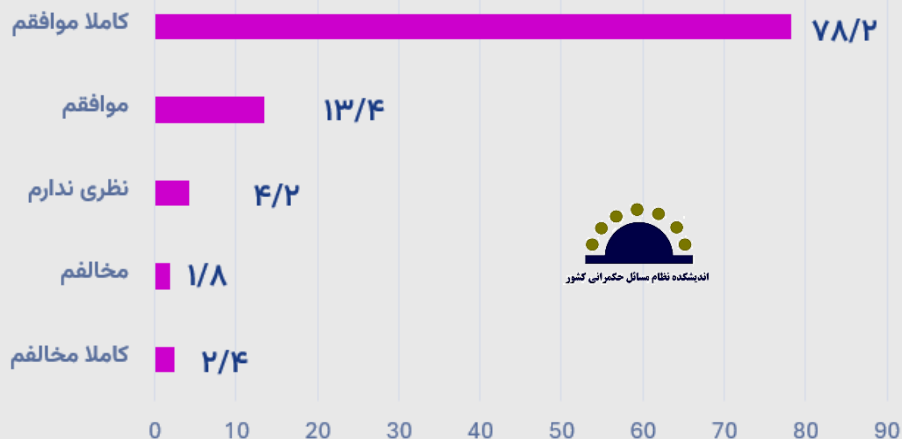
کشور باید در برابر نقض آتش بس واکنش مناسبی نشان دهد؟

۴/۲%

مخالفت

۹۱/۶%

موافقت

واکنش به نقض آتش بس توسط کشور

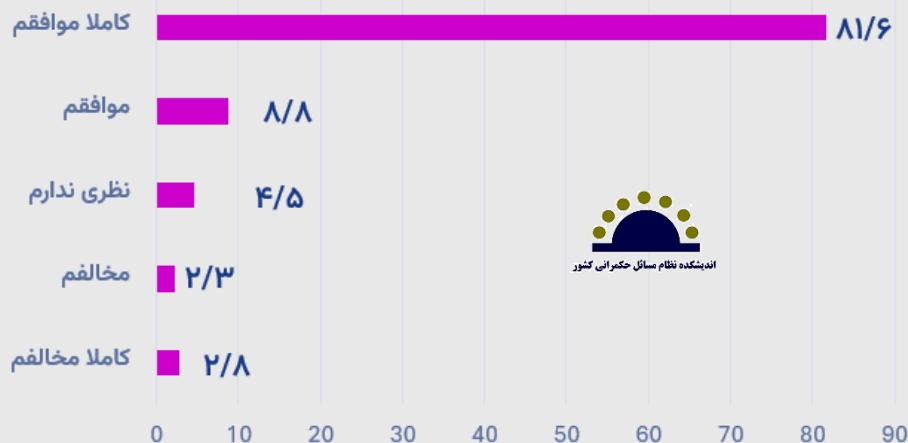
حفظ بازدارندگی نظامی حتی در شرایط آتش بس ضروری است؟

۵/۱%

مخالفت

۹۰/۴%

موافقت

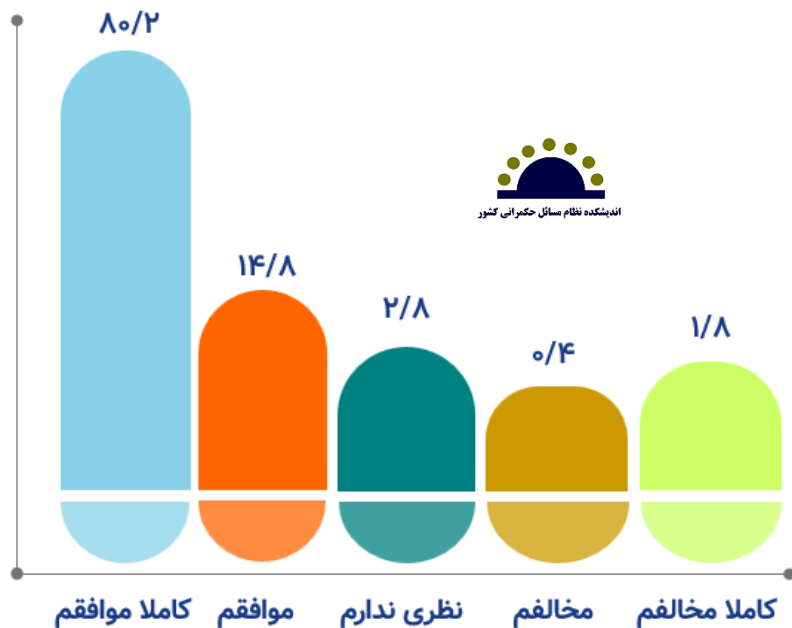

تداوم بازدارندگی نظامی کشور در زمان آتش بس

فصل ششم

پاسخگویی و مسئولیت پذیری

مسئولان باید درباره تصمیمات مهم سیاست خارجی به مردم پاسخگو باشند؟

۲/۲%

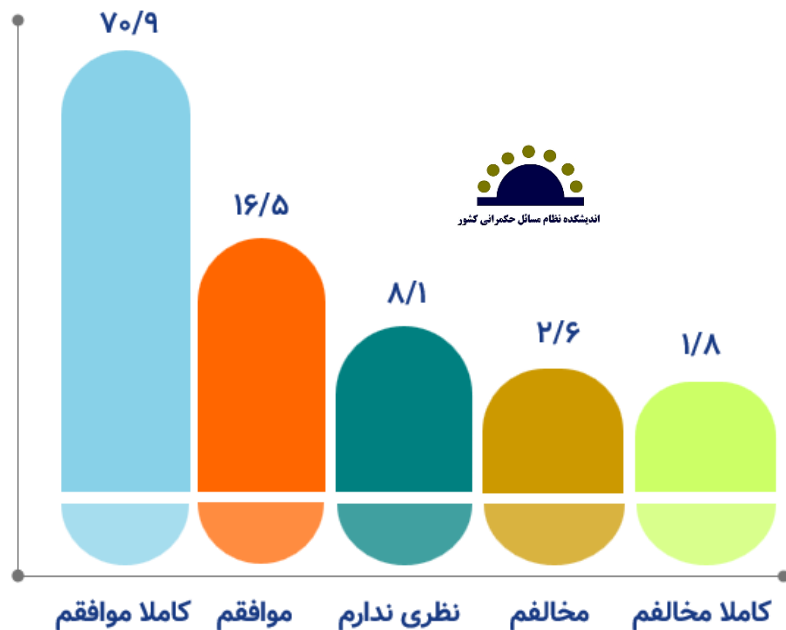
مخالفت

۹۵%

موافقت

پاسخگویی مسئولین به مردم

اگر تصمیم آتش‌بس به نتایج مطلوب نرسد، مسئولان باید مسئولیت آن را بپذیرند؟

۴/۴%

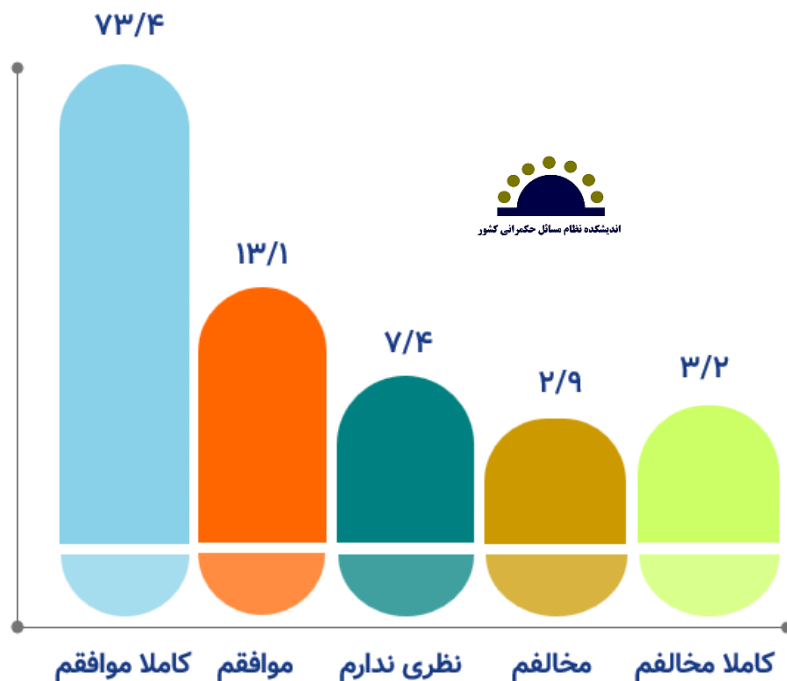
مخالفت

۸۷/۴%

موافقت

مسئولیت پذیری مسئولین در برابر تصمیمات

نهادهای نظارتی باید بر چنین تصمیماتی نظارت داشته باشند؟

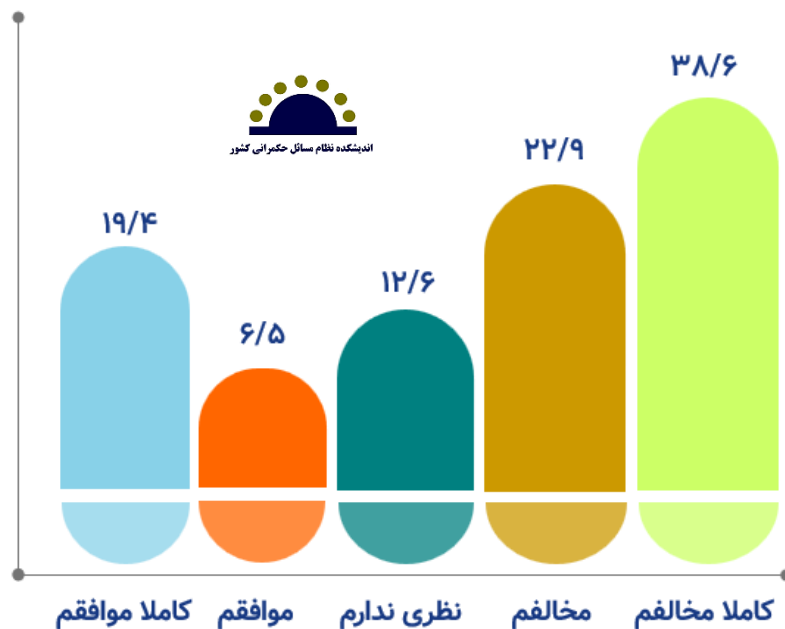

۶/۱%
مخالفت

۸۶/۵%
موافقت

نظارت نهادها بر تصمیمات مهم کشور

سازوکارهای کافی برای پاسخگویی مسئولان در کشور وجود دارد؟

۶۱/۵%
مخالفت

۲۵/۹%
موافقت

سازوکار پاسخگویی مسئولین به مردم

نتیجه گیری:

نتایج این سنجش ملی در پنج بُعد اصلی حکمرانی، تصویری نسبتاً روشن از وضعیت ارزیابی عمومی ارائه می‌دهد. تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که نگرش شهروندان نسبت به ابعاد مختلف تصمیم‌گیری و حکمرانی یکدست و یکنواخت نیست و میان ابعاد مختلف شکاف معناداری وجود دارد.

در بُعد اعتماد و مشروعیت تصمیم‌گیری، حدود نیمی از پاسخ‌دهندگان ارزیابی مثبتی ارائه کرده‌اند، در حالی که بخش قابل‌توجهی نیز نظرات منفی داشته‌اند. این یافته بیانگر آن است که سطح اعتماد عمومی در حد میانه قرار دارد و در جامعه هم‌زمان دو نگاه همراه و منتقد نسبت به فرآیند تصمیم‌گیری وجود دارد.

در حوزه شفافیت و اطلاع‌رسانی، ارزیابی‌ها بیشتر به سمت نارضایتی متمایل است. بیش از نیمی از پاسخ‌دهندگان اطلاع‌رسانی مربوط به تصمیمات و اقدامات انجام‌شده در زمینه آتش بس و مفاد آن را ناکافی دانسته‌اند. این موضوع نشان می‌دهد که شفافیت و ارتباط مؤثر با افکار عمومی یکی از مهم‌ترین مطالبات جامعه است و کمبود آن به شکل مستقیم بر برداشت مردم از سایر موضوعات هم اثر می‌گذارد.

در بُعد کارآمدی در مدیریت بحران، نتایج نشان می‌دهد که ارزیابی‌ها نزدیک به میانه اما با گرایش انتقادی هستند. اختلاف اندک میان درصد ارزیابی مثبت و منفی بیانگر آن است که جامعه نسبت به عملکرد دستگاه‌ها دیدگاه دوگانه دارد و انتظار بهبود در هماهنگی، انسجام و ارزیابی نتایج اقدامات وجود دارد.

در بُعد امنیت ملی و بازدارندگی، ارزیابی‌ها به شکل برجسته‌ای یک‌سویه‌تر است. میزان بالای عدم پذیرش گزینه آتش بس نشان می‌دهد که در حوزه امنیت و منافع ملی، حساسیت و اولویت‌های شهروندان نسبت به سایر حوزه‌ها متفاوت بوده و برداشت عمومی از تصمیم‌های مربوط به این حوزه با سایر موضوعات هم‌تراز نیست. این اختلاف قابل توجه، اهمیت مدیریت انتظارات، گفت‌وگوی عمومی و ایجاد درک مشترک را برجسته می‌کند.

در نهایت، در بُعد پاسخگویی و مسئولیت‌پذیری، ارزیابی عمومی به‌طور واضح به سمت مطالبه‌گری متمایل است. درصد بالای درخواست برای افزایش مسئولیت‌پذیری، بیانگر آن است که پاسخگویی یکی از مهم‌ترین شکاف‌های ادراک شده از سوی مردم در فرآیند حکمرانی است. این موضوع از منظر حکمرانی عمومی، یک شاخص کلیدی محسوب می‌شود و می‌تواند نقش مهمی در بازسازی اعتماد عمومی داشته باشد.

به‌صورت کلی، جمع‌بندی نتایج نشان می‌دهد که اعتماد عمومی، شفافیت، پاسخگویی و نحوه ارتباط با جامعه بیشترین نقش را در شکل‌گیری ادراکات عمومی دارند. تقویت این حوزه‌ها نه‌تنها باعث بهبود ارزیابی مردم نسبت به تصمیمات می‌شود، بلکه می‌تواند زمینه‌ساز افزایش سرمایه اجتماعی و ارتقای کیفیت حکمرانی در سطح ملی باشد.

سوالات پیمایش:

- فصل اول: اعتماد و مشروعیت تصمیم‌گیری:
 ۱. تصمیم مسئولان کشور برای پذیرش آتش‌بس در راستای منافع ملی بوده است.
 ۲. به تصمیم‌گیران کشور در مدیریت این بحران اعتماد دارم.
 ۳. احساس می‌کنم در چنین تصمیمات مهمی منافع مردم در نظر گرفته می‌شود.
 ۴. تصمیم مربوط به آتش‌بس با در نظر گرفتن شرایط واقعی کشور اتخاذ شده است.
- بخش دوم: شفافیت و اطلاع‌رسانی:
 ۵. مسئولان اطلاعات کافی درباره شرایط و مفاد آتش‌بس ارائه داده‌اند.
 ۶. روند اطلاع‌رسانی درباره این موضوع شفاف بوده است.
 ۷. رسانه‌ها توانسته‌اند تصویر روشنی از شرایط آتش‌بس ارائه دهند.
 ۸. مردم حق دارند از جزئیات تصمیمات مهم سیاست خارجی مطلع باشند.
- بخش سوم: کارآمدی در مدیریت بحران:
 ۹. مسئولان کشور در مدیریت تنش‌های اخیر عملکرد مناسبی داشته‌اند.
 ۱۰. پذیرش آتش‌بس می‌تواند به کاهش تنش و درگیری کمک کند.
 ۱۱. دستگاه‌های تصمیم‌گیر کشور در مواجهه با بحران‌های بین‌المللی هماهنگ عمل می‌کنند.
 ۱۲. تصمیمات سیاست خارجی کشور به‌طور کلی کارآمد و مبتنی بر تحلیل واقع‌بینانه است.

- بخش چهارم: امنیت ملی و بازدارندگی:
 ۱۳. آتش‌بس به تقویت امنیت ملی کشور کمک می‌کند.
 ۱۴. نقض آتش‌بس توسط طرف‌های دیگر می‌تواند اعتماد به توافق را کاهش دهد.
 ۱۵. کشور باید در برابر نقض آتش‌بس واکنش مناسبی نشان دهد.
 ۱۶. حفظ بازدارندگی نظامی حتی در شرایط آتش‌بس ضروری است.
- بخش پنجم: پاسخگویی و مسئولیت‌پذیری:
 ۱۷. مسئولان باید درباره تصمیمات مهم سیاست خارجی به مردم پاسخگو باشند.
 ۱۸. اگر تصمیم آتش‌بس به نتایج مطلوب نرسد، مسئولان باید مسئولیت آن را بپذیرند.
 ۱۹. نهادهای نظارتی باید بر چنین تصمیماتی نظارت داشته باشند.
 ۲۰. سازوکارهای کافی برای پاسخگویی مسئولان در کشور وجود دارد.

